Parašė Dalius Rakutis
Trečiadienis, 29 Rugpjūtis 2012 07:02

Mūšis dėl lietuvos upių: intriga tęsiasi

Visą mėnesį netilo mano telefonas, elektroninio pašto dėžutę pildė laiškai, o pažįstami ir nepažįstami meškeriotojai atakavo klausimais – ar reikės dar atskirų leidimų žvejoti upėse, kaip bus šiemet su šlakių licencijomis, ar tiesa, kad tuoj galios tik vienas leidimas žvejoti visuose vandens telkiniuose. Naujo įstatymo priėmimo peripetijos sukėlė nemažą sąmyšį ir, kaip paprastai būna, apaugo įvairiais pagrįstais ir visai fantastiniais gandais. Blogiausia, kad tegali į tokius klausimus atsakyti labai lakoniškai ir nekonkrečiai – kaip nuspręs Seimas ir Prezidentė, ar – dar palaukime ir paaiškės. Todėl nori nenori, jausdamas kolegų susidomėjimą, pabandžiau sužinoti šį tą daugiau.

Atvirai pasakius, nemėgstu jokia tema rašyti remdamasis privačiais pokalbiais ar juo labiau ne visai oficialia informacija. Mat visada egzistuoja tikimybė, kad galbūt pats kažką ne taip suprasi ir ne taip atpasakosi, suklaidindamas skaitytoją ir padarydamas meškos paslaugą savo informacijos teikėjui. Arba atvirkščiai – pakliūsi ant manipuliuotojo kabliuko, siekiančio savų tikslų ir platinančio tendencingą informaciją. Oficialus interviu žanras arba asmens atsakymai raštu kelia kur kas mažesnį pavojų, kad informacija bus nepatikima – ką jau tavo pašnekovas pasako, už tą pats ir atsako.

Tačiau šiuo atveju, kai kalbama apie įstatymų leidybos kuluarus, įvairias interesų kovas, būsimų įstatymų priėmimo peripetijas ir kitus nelabai viešus ar viešinamus dalykus, interviu žanras nelabai tinka. Politikai ir valdininkai atvirai viešai nekalba, o jei ir kalba, tai siekdami politinių ar kitokių tikslų.

Todėl šį kartą leisiu sau nusižengti principams ir pasidalinsiu tuo, ką pavyko išgirsti, nes tikrai svarbu ir, manau, daug kam įdomu, koks likimas laukia mūsų upių ir jų ruožų ir ar ir toliau bus leidžiama jas nuomoti. Nesidomintiems aktualijomis priminsiu, kad dėl šio ir kitų Mėgėjų žūklės įstatyme numatytų klausimų praeitą mėnesį surėmė ietis dvi aukščiausios Lietuvos institucijos – Seimas ir Prezidentė. Seimas beveik vienbalsiai priimdamas naująjį įstatymą tarė griežtą „ne“ bet kokiai upių nuomai, Prezidentė šį nutarimą vetavo. Kas bus toliau? Tai ir pasistengiau išsiaiškinti telefonu ar susitikdamas su daugiau tą klausimą išmanančiais asmenimis – Aplinkos ministerijos sekretoriumi Vilmantu Graičiūnu, buvusiu ekspremjeru, įtakingu politiku ir taip pat žveju Gediminu Kirkilu ir kai kuriais kitais šį tą daugiau žinančiais.

Pokalbiai su minėtais asmenimis patvirtino anksčiau išsakytą įtarimą, kad pagrindinė priežastis, lėmusi dabartinę situaciją, buvo ne kas kitas, o būtent upių ir jų ruožų nuomos klausimas. Simbolinio mokesčio už žvejybą pensininkams įvedimas buvo įteisintas jau seniau patvirtintuose įstatyminiuose aktuose ir negalėjo būti netikėtas nei Prezidentei, nei jos patarėjams, na, o kitos įstatymo naujovės taip pat panašu, jog vaidino daugiau formaliąją parodomąją funkciją.

Pasitvirtino ir prielaida, kad dėl upių ir jų ruožų nuomos status quo išlaikymo susivienijo dvi organizacijos: „Merkio klubas“ ir Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugija, kažkokiu būdu sugebėjusios daryti įtaką Prezidentei. Na, šiuo atveju nesunku suprasti kodėl. Medžiotojų ir žvejui draugijai, ypač kai kuriems jos skyriams, upių ruožų nuoma yra tas pats, kas kokiam „Gazpromui“ dujos: gaudamos be jokio konkurso beveik už dyką savo jurisdikcijon upės ruožą, jos perparduoda teisę jame žvejoti už šimtus tūkstančių, o dabartinėmis kainomis – gal ir per milijoną litų. Už šiuos pinigus galima išlaikyti darbuotojų aparatą ir visai neblogai gyventi. Juo labiau kad ir veikti nelabai yra ką. Jei šių pajamų neliks – ar išliks pati organizacija?

[redacted]

Žvejok 2012 rugpjūčio / Nr.5

Mūšis dėl lietuvos upių

Parašė Dalius Rakutis
Trečiadienis, 29 Rugpjūtis 2012 07:02

